

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Моделювання розвитку аграрного сектору»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Міжнародна економіка»
Рік навчання 4, семестр 2
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

д.е.н., професор Вдовенко Наталія Михайлівна

nata0409@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна націлена на глибоке вивчення економічних процесів та систем в аграрній сфері. Здобувачі вищої освіти опановують теоретичні та методологічні основи оцінки впливу формування та реалізації аграрної політики на аграрний сектор України, вчать оцінювати ефективність заходів державного регулювання за допомогою моделі часткової рівноваги AGMEMOD. Особлива увага приділяється аналізу ефективності діяльності органів та інститутів аграрного регулювання, оцінці заходів фінансово-кредитної, податкової, цінової політики, а також аграрно-соціальної та аграрно-екологічної політики. Здобувачі вищої освіти вивчають особливості формування аграрної політики в різних країнах та блоках, характеризують аграрний сектор окремих країн. Навчальна дисципліна забезпечує набуття знань та навичок для аналізу аграрної політики, розробки сценаріїв її впливу на розвиток аграрного сектора, що сприяє формуванню професійних компетенцій у сфері міжнародної економіки.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічною характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК15. Здатність до володіння цілісними системами знань про сутність економічних процесів, що відбуваються на міжнародному аграрному ринку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН25. Вміти аналізувати принципи, закономірності розвитку та міжнародний досвід функціонування світового аграрного ринку.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. Теоретико-методичні засади формування аграрної політики				
Тема 1. Теоретичні основи регулювання аграрного сектора	1/3	Знати основні теоретичні засади регулювання аграрного сектора, методологічні підходи до формування та оцінки його розвитку, інструменти регулювання агропродовольчого ринку. Розуміти сутність та особливості застосування моделей часткової рівноваги для оцінки аграрного сектору України. Вміти аналізувати ефективність різних інструментів державного регулювання аграрного сектору, використовуючи модель часткової рівноваги AGMEMOD, оцінювати вплив фінансово-кредитної, податкової, цінової, аграрно-соціальної та аграрно-екологічної політики на розвиток аграрного сектору, розрізняти особливості аграрної політики в різних країнах, використовувати теоретичні моделі для аналізу інтеграційних процесів та розробки сценаріїв впливу аграрних політик. Застосовувати індикатори для оцінки ефективності аграрної політики та використовувати економічні теорії для обґрунтування	Здача практичної роботи. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	7
Тема 2. Методологія формування та оцінки розвитку аграрного сектору	2/4			7
Тема 3. Інструменти регулювання агропродовольчого ринку	2/4			7
Тема 4. Моделі часткової рівноваги для оцінки аграрного сектору України	1/3			7

		стратегій розвитку аграрного сектору.		
Всього за 1 семестр				35
Модуль 2. Особливості формування та основні напрями розвитку аграрної політики України, окремих іноземних країн та їх блоків				
Тема 1. Огляд програмного забезпечення та економічна структура AGMEMOD	1/3	Знати основні характеристики програмного забезпечення AGMEMOD та економічну структуру цієї моделі. Розуміти особливості моделювання сектору рослинництва та тваринництва в моделі AGMEMOD, володіти знаннями щодо основних принципів побудови та функціонування цих моделей. Вміти аналізувати результати моделювання сектору рослинництва та тваринництва, застосовуючи відповідні методологічні підходи та використовувати ці результати для оцінки впливу різних агрополітичних рішень на аграрний сектор, моделювати сценарії впливу агрополітичних рішень на аграрний сектор за напрямками досліджень в моделі AGMEMOD,	Здача практичної роботи. Написання тестів, есе.	7
Тема 2. Особливості моделювання сектору рослинництва в моделі AGMEMOD	2/4	Знати основні характеристики програмного забезпечення AGMEMOD та економічну структуру цієї моделі. Розуміти особливості моделювання сектору рослинництва та тваринництва в моделі AGMEMOD, володіти знаннями щодо основних принципів побудови та функціонування цих моделей. Вміти аналізувати результати моделювання сектору рослинництва та тваринництва, застосовуючи відповідні методологічні підходи та використовувати ці результати для оцінки впливу різних агрополітичних рішень на аграрний сектор, моделювати сценарії впливу агрополітичних рішень на аграрний сектор за напрямками досліджень в моделі AGMEMOD,	Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	7
Тема 3. Особливості моделювання сектору тваринництва в моделі AGMEMOD	3/5	Знати основні характеристики програмного забезпечення AGMEMOD та економічну структуру цієї моделі. Розуміти особливості моделювання сектору рослинництва та тваринництва в моделі AGMEMOD, володіти знаннями щодо основних принципів побудови та функціонування цих моделей. Вміти аналізувати результати моделювання сектору рослинництва та тваринництва, застосовуючи відповідні методологічні підходи та використовувати ці результати для оцінки впливу різних агрополітичних рішень на аграрний сектор, моделювати сценарії впливу агрополітичних рішень на аграрний сектор за напрямками досліджень в моделі AGMEMOD,		7
Тема 4. Моделювання сценаріїв впливу агрополітичних рішень на аграрний сектор за напрямками досліджень в моделі AGMEMOD	3/4	Знати основні характеристики програмного забезпечення AGMEMOD та економічну структуру цієї моделі. Розуміти особливості моделювання сектору рослинництва та тваринництва в моделі AGMEMOD, володіти знаннями щодо основних принципів побудови та функціонування цих моделей. Вміти аналізувати результати моделювання сектору рослинництва та тваринництва, застосовуючи відповідні методологічні підходи та використовувати ці результати для оцінки впливу різних агрополітичних рішень на аграрний сектор, моделювати сценарії впливу агрополітичних рішень на аграрний сектор за напрямками досліджень в моделі AGMEMOD,		7
Всього за 2 семестр				35
Всього за рік				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин

відвідування:	(наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
----------------------	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Лупенка М. Ф., Кропивка Ю.О. Аграрний устрій України: наукове видання. К.: ННЦ «ІАЕ». 2017 р. 72 с.
2. Vincent H. Smith, Ed., Joseph W. Glauber, Ed., Barry K. Goodwin, Ed. Agricultural Policy in disarray. AMERICAN ENTERPRISE INSTITUTE (AEI). 2018. 298 P.
3. Johan Swinnen. The Political Economy of Agricultural and Food Policies (Palgrave Studies in Agricultural Economics and Food Policy). 2018. 276 p.
4. John W. W. Mellor. Agricultural Development and Economic Transformation: Promoting Growth with Poverty Reduction (Palgrave Studies in Agricultural Economics and Food Policy). 2017. 280 p.
5. Kym Anderson. Agricultural Trade, Policy Reforms, and Global Food Security (Palgrave Studies in Agricultural Economics and Food Policy), Publisher: Palgrave Macmillan; 1st ed. 2016 edition. 370 p.
6. Мельник Л. Г. «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій). Університетська книга. 2018 р. 463 с.
7. Юрій Козак, Валерій Мацкул. Математичні методи та моделі для магістрів з економіки. Практичні застосування. Видавництво: Центр навчальної літератури. 2017 р. 254 с.
8. Henry C Taylor. Agricultural Economics Publisher: Wentworth Press, 2019, 334 P.
9. Ronald Kay, William Edwards, Patricia Duffy. Loose Leaf for Farm Management 9th Edition Publisher: McGraw-Hill Education; 9editio, 2019, 496 P.
10. Хорунжий М. Й. Аграрна політика: підручник. Вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ. 2010 р. 321 с.
19. Малієнко А. М., Ярмоленко В. П. Аграрна реформа і політика в Україні: альтернативні погляди. Київ: Нічлава. 2017 р. 166 с.
20. Пугачова М. І. Перспективи розвитку вітчизняного аграрного сектору у зв'язку з підписанням Україною економічної частини Угоди про асоціацію з Європейським союзом. К.: ННЦ ІАЕ. 2014 р. 44 с
21. Кваша С. М., Григорьев С. О. Сутність та особливості аграрного ринку. Вісник ОНУ ім. Мечникова. Т.21. Вип. 8 (50). 2016 р. С. 56-59.

22. Лупенко Ю. О., Месель-Веселяк В. Я., Грищенко О. Ю., Волосяк Ю. В. Стратегічні напрями розвитку сільськогосподарського виробництва України (методичні підходи та розрахунки). К.: ННЦ «ІАЕ». 2016 р. 25 с.
23. Лупенко Ю. О., Ходаківська О. В. Трансформація земельних відносин у сільському господарстві (аналітичний огляд). К.: ННЦ «ІАЕ». 2015 р. 52 с.
24. Graham Redman. The John Nix Pocketbook for Farm Management: 49th Edition for 2019 Publisher: Agro Business Consultants Ltd. 2019. 300 P.
25. Методичні рекомендації щодо вивчення моделі «AGMEMOD». Алла Чміль. Київ. 2019 р. 72 с.